

Αντιμετώπιση εντόμων φορέων: Δυστυχώς, η χρήση εντομοκτόνων ακόμη και στα πολύ αρχικά στάδια της φυτείας έχει αποδειχθεί ως μη αποτελεσματική μέθοδος στον περιορισμό του ιού PVY. Η αναποτελεσματικότητα της εφαρμογής των εντομοκτόνων οφείλεται σε δύο λόγους:

- α) Ο πρώτος παράγοντας είναι ότι ο χρόνος απόκτησης του ιού από τα έντομα φορείς και η μετάδοση του στο φυτό είναι πολύ σύντομος που διαρκεί από δευτερόλεπτα μέχρι μερικά λεπτά. Κανένα από τα υφιστάμενα εντομοκτόνα δεν ενεργεί τόσο ακαριαία που να προλαβαίνει να σκοτώσει τις αφίδες πριν μεταδώσουν τον ιό στο φυτό.
- β) Οι αφίδες αποκτούν και μεταδίδουν τόσο γρήγορα τον ιό που δεν απαιτείται να αποικίσουν το φυτό. Αυτό σημαίνει ότι αφίδες που προέρχονται από άληδες καλλιέργειες ή ζιζάνια μπορούν να αποκτήσουν τον ιό με την πρώτη τους επαφή με φυτά ξενιστές και να τον μεταδώσουν σε πατατοφυτεία, χωρίς να χρειάζεται να την αποικίσουν.

Παρόλο που η χρήση εντομοκτόνων δεν είναι αποτελεσματική, η μείωση του πληθυσμού των αφίδων αναμένεται να περιορίσει σε κάποιο βαθμό τη συχνότητα της προσβολής. Μερικές από τις δραστικές ουσίες που δρουν αποτελεσματικά στις αφίδες παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

A/A	Δραστική ουσία	Χημική ομάδα
1.	acetamiprid	4A
2.	imidachloprid	4A
3.	pymetrozine	9B
4.	thiamethoxam	4A

Σημείωση: Οι πάνω δραστικές ουσίες αναφέρονται για την αποτελεσματικότητά τους στην καταπολέμηση της αφίδας και είναι αδειοδοτημένες για χρήση στην πατατοκαλλιέργεια στην Κύπρο κατά τη συγγραφή του άρθρου. Δεν διασφαλίζεται η αδειοδότηση των πιο πάνω δραστικών ουσιών για μελιθενική χρήση. Ο χρήστης πρέπει να διασφαλίζει τη νομιμότητα της χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων από τα στοιχεία που αναγράφονται στην ετικέτα του εμπορικού σκευάσματος ή/και από τον αρμόδιο Κλάδο του Τμήματος Γεωργίας.

Συστήνεται η εναλλαγή εντομοκτόνων με διαφορετική χημική ομάδα, αφού ελαχιστοποιεί τον κίνδυνο ανάπτυξης ανθεκτικότητας από τους πληθυσμούς της αφίδας.

Για τον σωστό χρόνο εφαρμογής εντομοκτόνων συνιστάται η παρακολούθηση των πληθυσμών της αφίδας με την τοποθέτηση κολλητικών παγίδων περιμετρικά και εντός της φυτείας. Ο χρόνος εφαρμογής των εντομοκτόνων θα πρέπει να γίνεται με τις πρώτες παγιδεύσεις και στην περίπτωση της παραγωγής ντόπιου πατατόσπορου οι ψεκασμοί θα πρέπει να συνεχιστούν μέχρι την καταστροφή του φυλλώματος (φυλλοθύρας).

Καταστροφή φυτών εθελοντών: Τα φυτά εθελοντές αποτελούν πηγή προέλευσης του μοιήσματος και γι' αυτό θα πρέπει να λαμβάνονται μέτρα αντιμετώπισής τους. Μέρος των φυτών εθελοντών αφαιρείται

από το αγροτεμάχιο με βαθιά κατεργασία του εδάφους. Η χημική καταπολέμηση τους γίνεται με την εφαρμογή εγκεκριμένου ζιζανιοκτόνου ενώ η αγρανάπαυση αποτελεί ακόμη μία μέθοδο αντιμετώπισής τους.

Καταστροφή των ζιζανίων: Τα ζιζάνια αποτελούν επίσης πηγή προέλευσης του μοιήσματος και θα πρέπει να καταστρέφονται με εγκεκριμένο ζιζανιοκτόνο. Η αντιμετώπισή τους για όσα βρίσκονται εντός του αγροτεμαχίου γίνεται με κατεργασία του εδάφους πριν τη σπορά και με τη χρήση εκλεκτικών προφυτρωτικών ζιζανιοκτόνων, ενώ γι' αυτά που βρίσκονται περιμετρικά μπορούν να χρησιμοποιηθούν ζιζανιοκτόνα διασυστηματικής δράσης και επαφής.

Φυτά «φρουροί» συνοριακά του αγροτεμαχίου: Είναι αποδεδειγμένο ότι φυτά που δεν είναι ξενιστές του PVY (π.χ. σιτηρά) και εγκαθίστανται περιμετρικά της φυτείας/αγροτεμαχίου παρέχουν επιπρόσθετη προστασία στη φυτεία από μοιήνσεις από τον ιό PVY. Οι αφίδες που μεταναστεύουν από μια φυτεία σε κάποια άλλη προσγειώνονται στα πρώτα φυτά που βρίσκουν μπροστά τους. Στην προσπάθειά τους να ανιχνεύσουν τα φυτά «φρουρούς» χάνουν τον ιό που διατηρούν στο στιλβό τους και επομένως χάνουν την μεταδοτική ικανότητά τους, με αποτέλεσμα να μην μεταφέρουν τον ιό στην πατατοφυτεία. Νοείται ότι η μέθοδος αυτή είναι αποτελεσματική όταν ο ιός δεν προϋπάρχει στη φυτεία. Γι' αυτό θα πρέπει να λαμβάνονται εκ των προτέρων όλα τα απαραίτητα μέτρα για την εγκατάσταση φυτών απαλλογμένων από τον ιό.

Απομάκρυνση προσβεβλημένων φυτών: Τα φυτά που παρουσιάζουν έκδηλα συμπτώματα προσβολής από την ίωση PVY πρέπει να εκριζώνονται και να απομακρύνονται έγκαιρα από τη φυτεία και με ιδιαίτερη προσοχή, καθότι αποτελούν εστία μόλυνσης για τα υπόλοιπα φυτά.

Έγκαιρη εκρίζωση των φυτών: Μεγάλοι πληθυσμοί από αφίδες και έντονη δραστηριότητα των εντόμων στις πατατοφυτείες παρατηρείται συνήθως από τον Μάιο και μετέπειτα, καθόσον οι ατμοσφαιρικές θερμοκρασίες ανεβαίνουν. Στην Κύπρο προβλήματα του πατατόσπορου από την ίωση PVY παρατηρούνται συνήθως σε φυτείες που εκριζώνονται από τον Μάιο και μετέπειτα. Ως εκ τούτου, για την παραγωγή πατατόσπορου συνιστάται το φύλλωμα να καταστρέφεται το αργότερο μέχρι τα μέσα Απριλίου, πριν δηλαδή αυξηθεί η δραστηριότητα της αφίδας.

Περιορισμός των άσκοπων δραστηριοτήτων: Οι άσκοπες δραστηριότητες και προσελεύσεις των ανθρώπων εντός της φυτείας ενθαρρύνουν τη μετάδοση του ιού με μηχανικό τρόπο και γι' αυτό θα πρέπει να αποφεύγονται.

Ανθεκτικές ποικιλίες: Υπάρχουν ποικιλίες πατάτας οι οποίες παρουσιάζουν μερική ή υψηλή ανθεκτικότητα στην ίωση PVY. Οι ποικιλίες αυτές δεν επιτρέπουν στον ιό να εισέλθει στο φυτό ή περιορίζουν την αναπαραγωγική ικανότητά του. Η αδυναμία των ποικιλιών αυτών είναι ότι δεν διαθέτουν καθολική ανθεκτικότητα για όλες τις μορφές του ιού, ενώ αρκετές από αυτές δεν είναι εμπορικά διαδεδομένες ποικιλίες.

Κείμενο
ΤΕΥΚΡΟΣ ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ
Λειτουργός Γεωργίας
Κλάδος Προστασίας Φυτών και Μελισσοκομίας
ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΑΜΟΥΗΛ
Λειτουργός Γεωργίας
Κλάδος Προστασίας Φυτών και Μελισσοκομίας
Δρ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΕΟΦΥΤΟΥ
Λειτουργός Γεωργίας Α'
Αν. Προϊστάμενος Κλάδου Προστασίας Φυτών και Μελισσοκομίας

Επιμέλεια Έκδοσης
Κλάδος Γεωργικών Εφαρμογών - Δημοσιότητα
Τμήμα Γεωργίας

Φωτογραφικό υλικό
Αρχείο Τμήματος Γεωργίας

Γλωσσική και Καλλιτεχνική Επιμέλεια
Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

 Γ.Τ.Π. 258/2013 – Ηλεκτρονική Έκδοση
Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ
ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Μέτρα προστασίας του πατατόσπορου και της βρώσιμης πατάτας από τον ιό Ψ (PVY) της πατάτας

Ηλεκτρονική
Έκδοση 4/2013
Λευκωσία - ΚΥΠΡΟΣ